

Ποινική ρήτρα. η (Νομ.) συμβατική υποσχηση του οφειλέτη να καταβάλει στον δανειστή ποσό χρημάτων κυρίως, ή άλλο πράγμα, για την περίπτωση υπαίτιας μη εκπλήρωσης ή μη έγκαιρης ή μη προσήκουσας εκπλήρωσης της παροχής. Το ποσό αυτό οι Ρωμαίοι ονόμαζαν «ροσθα», και αντιστοιχούσε στο «πρόστιμο» του αρχαιοελληνικού δικαίου από το οποίο παρελήφθη η έννοια της ποινής.

Σκοπός της ποινικής ρήτρας είναι η αποφυγή της ανάγκης να αποδείξει ο δανειστής το μέγεθος της ζημίας που υφίσταται, όταν ο οφειλέτης παραβιάζει σημαντικό όρο της σύμβασης. Με τον τρόπο αυτό λειτουργεί η ποινική ρήτρα ενισχυτικά στην προώθηση των συναλλαγών, και κατ'επέκταση της οικονομικής ζωής. Για την εξασφάλιση μάλιστα του σκοπού αυτού, ορίζεται ότι η ποινική ρήτρα καταβάλλεται ασχέτως της πραγματικής ζημίας που έχει υποστεί ο δανειστής. Η ποινική ρήτρα δεν έχει σε καμία περίπτωση χαρακτήρα τιμωρησέως του οφειλέτη, όπως μπορεί να παραπλανηθεί κανείς σ' αυτό από την λέξη ποινή.

Το απαιτητό ή, αλλιώς, η κατάπτωση της ποινικής ρήτρας προϋποθέτει κατά σειρά: Να είναι έγκυρη η όλη σύμβαση. Να είναι έγκυρος ειδικά ο όρος για την ποινική ρήτρα, λ.χ. να μην είναι άδριστης, ή άκυρος λόγω πλάνης κ.λπ. Να υπάρχει πταίσμα του οφειλέτη στην επέλευση της συμβατικής παράβασης, ή αποφυγή της οποίας επιδιώκεται με την ποινική ρήτρα. Ο οφειλέτης απαλλάσσεται από την υποχρέωση της ποινικής ρήτρας αν η αδυναμία του να εκπληρώσει τα συμφωνηθέντα οφείλεται σε ανώτερη βία ή σε τυχαίο γεγονός. Επιτρέπεται όμως να συμφωνηθεί ιδιαίτερος όρος η ποινική ρήτρα καταπίπτει και σε περίπτωση ανυπαίτιας αδυναμίας του οφειλέτη να εκπληρώσει την παροχή. Το τελευταίο πάντως δεν ισχύει, όταν η συγκεκριμένη περίπτωση εμφανίζεται ως αντικείμενη στην καλή πίστη ή στα χρηστά ήθη. Η παραπάνω δυνατότητα, προστιθέμενη στην προαναφερθείσα, ότι η συμφωνημένη ποινική ρήτρα καταβάλλεται ακόμη και σε περίπτωση που ο δανειστής δεν υπέστη καμία ζημία, προσδίδει στην έννοια αυτή ένα συμπωματικό χαρακτήρα τιμωρίας του οφειλέτη και, κατ'επέκταση, στήριξη του όρου «ποινή».

Ανάλογα με τον ιδιαίτερο σκοπό που εξυπηρετεί η ποινική ρήτρα, ισχύουν ιδιαίτερα αποτελέσματα. Έτσι, εάν η ποινική ρήτρα συμφωνηθεί για την μη εκπλήρωση της παροχής στο σύνολό της, ο δανειστής δεν μπορεί να απαιτήσει και την εκπλήρω-

ση της παροχής και την ποινική ρήτρα. Αντίθετα, εάν συμφωνηθεί για την μη έγκαιρη ή μη προσήκουσα εκπλήρωση της παροχής, ο δανειστής μπορεί να ζητήσει και τα δύο, δηλαδή και την εκπλήρωση και την ποινή. Η εισπραξη της ποινικής ρήτρας δεν εμποδίζει τον δανειστή να ζητήσει, όταν θεσπίσει το δικαίωτά από την σύμβαση, και κάθε περαιτέρω απόζημίωση, όταν αποδεικνυθεί επί πλέον ζημία.

Ως προς το ύψος της συμφωνημένης ποινής, δεν υπάρχει κατ' αρχήν περιορισμός. Επιτρέπεται όμως στον οφειλέτη να ζητήσει από το δικαστήριο τον περιορισμό του ύψους της ποινικής ρήτρας, όταν αυτή είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το αντικείμενο της παροχής. Περιορισμός του δικαιώματος αυτού του οφειλέτη με αντίθετη συμφωνία δεν ισχύει.

II ΜΑΙΝΑΣ III

Ποινικό Δίκαιο. το (Νομ.) κλάδος του Δικαίου που ρυθμίζει την άσκηση της ποινικής εξουσίας από την Πολιτεία. Και εφόσον μεν η ποινική αυτή εξουσία αφορά στις προϋποθέσεις και την έκταση του ποινικού κολασμού, δηλαδή τον προσδιορισμό των αξιόποινων πράξεων και της ποινικής τους κύρωσης, γίνεται λόγος για *ουσιαστικό ποινικό δίκαιο* ή κυρίως ποινικό δίκαιο. Εφόσον δε η εν λόγω ποινική εξουσία αφορά στις προϋποθέσεις και στους τύπους (όργανα και διαδικασία) για την θεταίωση της ενοχής του φερομένου ως δράστη (κατηγορούμενου) ενός εγκλήματος και για την επιβολή της προβλεπόμενης από τον νόμο ποινικής κύρωσης (ποινής, μέτρου ασφαλείας ή μέτρου για ανηλίκους), τότε γίνεται λόγος για *Δικονομικό Ποινικό Δίκαιο* ή Ποινική Δικονομία. Το έγκλημα και η ποινική κύρωση αποτελούν επομένως τις δύο κεντρικές έννοιες του ποινικού δικαίου, ο δε ακριβής προσδιορισμός των εννοιών αυτών προσδίδει αντίστοιχο περιεχόμενο και στο ποινικό δίκαιο. Επομένως, εάν το έγκλημα* νοηθεί ως η πράξη που ενέχει διατάραξη των θεμελιωδών όρων της κοινωνικής ζωής και που εκδηλώνει από την πλευρά του δράστη έλλειψη σεβασμού προς τους όρους αυτούς σε τέτοιο βαθμό, ώστε να καθίσταται επιβεβλημένο ο ποινικός του κολασμός (Ν. Χωραφά, *Ποινικόν Δίκαιον*, 1978⁹, σ. 133), τότε, αντίστοιχα, το ποινικό δίκαιο έχει ως περιεχόμενο και αποστολή την συντήρηση και προαγωγή των θεμελιωδών όρων της κοινωνικής ζωής και δη: αφ' ενός, με την προστασία των κοινωνικοηθικών αξιών και των εννόμων αγαθών, αφ' ετέρου δε, την προστασία

του ατόμου απέναντι στις καταχρήσεις του ποινικού μηχανισμού (Ι. Μαυλεδάκη, *Ποινικό Δίκαιο, Επιτομή* 1985, 17 κ.ε.ε. και Ν. Ανδρουλάκη, *Ποινικό Δίκαιο*, Ι, 1991, σ. 43).

Το ποινικό δίκαιο, έχοντας ως αντικείμενο την άσκηση της ποινικής εξουσίας από την Πολιτεία (και όχι την ρυθμική σχέση μεταξύ μερών), ανήκει στο Δημοσιο Δίκαιο. Αποτελεί μάλιστα στην λαϊκή συνείδηση τον πιο αντιπροσωπευτικό και άμεσα αισθητό κλάδο Δικαίου, αφού ασχολείται με πράξεις που θίγουν κατά τον πλέον οδυνηρό και ηθικά μειωτικό τρόπο τα σημαντικότερα αγαθά του ανθρώπου, και δη τόσο από την άποψη του εγκλήματος όσο και από την άποψη της ποινικής κύρωσης γι' αυτό.

Το ποινικό δίκαιο διακρίνεται σε κοινό και ιδιαίτερο. *Κοινό ποινικό δίκαιο* είναι εκείνο του οποίου οι κανόνες εφαρμόζονται σε όλους όσοι υπάγονται στην ποινική εξουσία της Πολιτείας. Αντίθετα, το *ιδιαίτερο ποινικό δίκαιο* περιλαμβάνει κανόνες που εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένη κατηγορία προσώπων, λόγω της ιδιαίτερης ιδιότητας ή των ιδιαίτερων συνθηκών υπό τις οποίες τελούν (π.χ. Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας: Α.Ν. 2803/1941).

Το ποινικό δίκαιο διακρίνεται περαιτέρω σε καθολικό ποινικό δίκαιο και σε μερικό ποινικό δίκαιο. Το *καθολικό ποινικό δίκαιο* αποτελείται από τους κανόνες του κοινού ποινικού δικαίου που περιλαμβάνονται στον Ποινικό Κώδικα (στην Ελλάδα: Ν. 1492/1950 στην μεταγλωττισμένη μορφή του ποινικού δικαίου 283/1985) και τυποποιεί, κατ' αρχήν, αξιόποινες πράξεις με γενικότερο ενδιαφέρον για την συντήρηση και προαγωγή της κοινωνικής ζωής, ενώ συγχρόνως προσδιορίζει τις γενικές εκείνες αρχές του Ποινικού Δικαίου (ως προς τις προϋποθέσεις και την έκταση του ποινικού κολασμού), που έχουν εφαρμογή σε όλα τα εγκλήματα της ποινικής νομοθεσίας, εκτός εάν υπάρχει για κάποιο από αυτά διαφορετική ρύθμιση (πρβλ. άρθρο 12 Ποιν.Κ.). Αφ' ετέρου, το *μερικό ποινικό δίκαιο* αποτελείται από τους κανόνες του κοινού ή ιδιαίτερου ποινικού δικαίου, που περιλαμβάνονται σε διάφορους ειδικούς νόμους με ευρύτερο *εξωποινικό* αντικείμενο (π.χ. Αγορανομικός Κώδικας: ΝΔ 136/1946· Δασικός Κώδικας: ΝΔ 86/1969· Τελωνειακός Κώδικας: Ν. 1165/1918· Ν. 5422/1932, για την αγορά και πώληση συναλλάγματος — πρβλ. και Ν. 710/1945 περί διώξεως και τιμωρίας των παραβάσεων της νομοθεσίας, για προστασία του Εθνικού Νομισματός.

Ν. 1729/1987, για την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών· Ν. 5060/1931 και Α.Ν. 1092/1938 περί Τύπου· Ν. 5960/1960 περί επιταγής· Ν. 2387/1920, Ν. 2527/1920, Α.Ν. 1998/1939 κ.α., για την προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας· Ν. 2190/1920, 3190/1955 κ.α., για τις ανωνυμες εταιρείες, τις ΕΠΕ κ.τ.τ.: Ν. 743/1977, για την θαλάσσια ρύπανση κ.λπ.) ή και σε νόμους με κατ' εξαίρεση *ποινικό* αντικείμενο (π.χ. Ν. 1608/1950 περί καταχραστών Δημοσίου· Ν. 1300/1982 περί ζωοκλοπής και ζωοκτονίας· Ν. 495/1976 περί όπλων· Α.Ν. 690/1945, για την καθυστέρηση καταβολής δεδουλευμένων· Α.Ν. 86/1967, για την καθυστέρηση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών κ.λπ.) (πρβλ. αναλυτικά Φώτη Μακρή, *Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι, Κείμενο-Νομολογία*, Αθήνα 1984 κ.ε.ε.· Κ.Ν. Βουγιούκα, *Το ποινικό δίκαιον των ειδικών ποινικών νόμων*, Θεσσαλονίκη 1986⁹).

Αποτελεί χαρακτηριστικό των σύγχρονων ευνομούμενων κοινωνιών η δόμηση της ποινικής τους καταστολής επάνω στις αρχές του λεγόμενου *ποινικού δικαίου της πράξης* (Talsstrafrecht) και η μόνο κατ' εξαίρεση τυποποίηση εγκλημάτων στο υποκειμενικά ρευστό *ποινικό δίκαιο του δράστη* και των στοιχείων της προσωπικότητάς του (Täterstrafrecht), όπως, π.χ., στις περιπτώσεις της εκμετάλλευσης πορνών (άρθρ. 350 Ποιν.Κ.) και της αλητείας (άρθρ. 408 Ποιν.Κ.).

Εξάλλου, κατά τα τελευταία χρόνια γίνεται αισθητή διεθνώς η τάση για *περιορισμό του ποινικού δικαίου* στον χώρο που αυτό πρέπει από την φύση του και την αποστολή του να κατέχει (βλ. ιδίως Βασ. Ι. Παππά, *Το ποινικό πρόβλημα*, 1986· Χαρ. Δημόπουλου, *Abolitionismus*, 1990· Ν. Ε. Κουράκη, *Εγκληματολογικοί Ορίζοντες*, τόμ. Α' 1991, σ. 131-140: 137 κ.ε.ε.). Ιδίως αντιμετωπίζονται έτσι με σκεπτικισμό οι συνεχείς και άσκοπες ποινικοποιήσεις ή εγκληματοποιήσεις που οδηγούν απλώς σε μια άγονη αντιπαράθεση κράτους-πολίτη και υπογραμμίζεται η ανάγκη για ενίσχυση, στην θέση αυτού του κρατικού παρεμβατισμού, άλλων, εξωποινικών μέσων, ή και της απευθείας συνδιαλλαγής μεταξύ δράστη και θύματος (π.χ. με διεύρυνση του κύκλου των κατ' έγκληση δικαιωμένων εγκλημάτων).

Ας σημειωθεί, ότι οι θεωρητικές αναζητήσεις για την αποστολή του ποινικού δικαίου και ιδίως για την θεμελίωση και τους σκοπούς της ποινικής καταστολής έχουν αποτελέσει κατά καιρούς το αντικείμενο ιδιαίτερων *συχολών του ποινικού δικαίου* (βλ. λ.

Ποινικό Εκκλησιαστικό Δικονομικό Δίκαιο

ΣΧΟΛΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ) Επιχειρώντας μίαν αμβυδοποιημένη διακρίση των σχολών αυτών, θα μπορούσε κανείς να επισημάνει εντελώς συνοπτικά ότι, ενώ οι *λαϊκές σχολές* του ποινικού δικαίου αντιμετωπίζουν το εγκληματικό φαινόμενο με νομικιστικό η και κάπως μεταφυσικο-φιλοσοφικό τρόπο, εστιάζοντας το ενδιαφέρον τους στην *εγκληματική πράξη* ως διασαλευση της κοινωνικοθρησκευτικής τάξης αξιών, αντιθέτως, οι *θετικές σχολές* (ιταλική θετική σχολή, γερμανική θετική σχολή και, εν μέρει, σχολή της νέας κοινωνικής άμυνας) αντλούν περισσότερο στοιχεία από επιστήμες, όπως είναι η ψυχολογία, η κοινωνιολογία και η κοινωνική ανθρωπολογία, προπάντων δε, η εγκληματολογία, ως συνισταμένη αυτών των επιστημών, και έχουν ως θεμέλιο την *προσωπικότητα του εγκλήματος* (πρόβλ. Ν.Ε. Κουράκη, *Ποινική Καταστολή*, 1985*, ιδίως σ. 116 κ.ε.ξ., 192 κ.ε.ξ., 236 κ.ε.ξ.).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (III)

Ποινικό Εκκλησιαστικό Δικονομικό Δίκαιο, το (Καν. Δίκ.). Η κατάθεση μαρτύρων στην εκκλησιαστική διαδικασία είναι το σπουδαιότερο αποδεικτικό μέσο για την στοιχειοθέτηση και την αποδεικτική θεμελίωση οποιουδήποτε εκκλησιαστικού παραπτώματος, σύμφωνα και με τους λόγους του ευαγγελίου: «ενώπιον δύο ή τριών μαρτύρων σταθίσει παν ρήμα». Βεβαίως, στην εκκλησιαστική δικονομία υπάρχουν σημαντικές ιδιαιτερότητες έναντι της πολιτικής η της ποινικής δικονομίας ως προς τα πρόσωπα των μαρτύρων και ως προς την αξιολόγηση του περιεχομένου της μαρτυρίας, αλλά γενικότερα ισχύει η αρχή της κατά το εφικτό προσεγγίσεως ή και συμπλώσεως των αποδεικτικών μέσων και της όλης δικονομικής διαδικασίας για την απόδειξη του όλου περιεχομένου του παραπτώματος ή της αδικήματός του. Άλλωστε, τόσο στην κοινή πολιτική η ποινική δικονομία όσο και στην εκκλησιαστική ποινική διαδικασία υπόκειται ανάλογη ευαισθησία έναντι της έννοιας του δικαίου.

Στην εκκλησιαστική δικονομία παραδεκτή είναι η μαρτυρία μόνο των μελών του σώματος της Εκκλησίας, ενώ, σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες είναι *άδεκτος* η μαρτυρία των αιρετικών, των σχισματικών, και γενικότερα των προσώπων, για τα οποία υπάρχουν βάσιμοι λόγοι εξαιρέσεως από την αποδεικτική διαδικασία για λόγους επαγγελματικούς, πνευματικούς, κοινωνικούς κ.λπ. Οι λόγοι εξαιρέσεως αναγράφονται σαφώς στην ποινική εκκλησιαστική νομοθεσία σύμφωνα με το πνεύμα της κανονικής παραδόσεως και με την αρχή της συγκλίνοιας τάσης προσαρμογής στα κριτήρια της αντίστοιχης ποινικής δικονομίας που ισχύει στο κάθε κράτος, γι' αυτό και παρουσιάζονται σημαντικές τυπικές διαφοροποιήσεις χωρίς να αλλοιώνεται το θαυότερο νόημα της μαρτυρίας στην εκκλησιαστική δίκη. Η κλήτευση των μαρτύρων, ο τρόπος καταθέσεως της μαρτυρίας, οι κυρώσεις για την απόκρυψη ή την άρνηση μαρτυρίας ή και για την κατάθεση ψευδούς μαρτυρίας κ.λπ. ορίζονται επίσης με σαφήνεια στην σχετική εκκλησιαστική νομοθε-

σια με τίση προσαρμογή στην ισχύουσα αντίστοιχη πολιτική η ποινική δικονομία.

II ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ (III)

Ποινικό μητρώο, το-μητρώο το οποίο τηρείται από τις υπηρεσίες των ποινικών δικαστηρίων και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, που έχει ως σκοπό την καταγραφή της ποινικής βιογραφίας ημεδαπών, αλλά και αλλοδαπών πολιτών, καθώς και τα δελτία στα οποία αναγράφονται τα σχετικά δεδομένα της ποινικής βιογραφίας. Η τήρηση του ποινικού μητρώου επιβάλλεται προκειμένου να είναι δυνατή η εξατομικευμένη ποινική μεταχείριση του εγκληματήσαντος πολίτη από τις υπηρεσίες της ποινικής καταστολής. Χρησιμεύει δηλαδή στον δικαστή για την εκτίμηση της προσωπικότητας και του επικινδύνου η μη του χαρακτήρα του κατηγορουμένου για την επιμέτρηση της ποινής και την επιβολή των πρόσφορων μέτρων ασφαλείας.

Ο θεσμός της τήρησεως ποινικού μητρώου είναι γαλλικός, στην Ελλάδα δε εισήχθη με το Β.Δ. 28/2/1908. Τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται σήμερα στα άρθρα 573-580 του Κ.Ποιν.Δ. Ας σημειωθεί, ότι τα άρθρα αυτά τροποποιήθηκαν και ο θεσμός του ποινικού μητρώου αναμορφώθηκε και εκσυγχρονίστηκε με τον Ν. 1805/1988. Όμως, η εφαρμογή των άρθρων αυτών έχει επανειλημμένα ανασταλεί (προσφάτως με το άρθρο 32 §2 του Ν. 1968/1991, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1992).

Στο ποινικό μητρώο καταχωρίζονται οι αποφάσεις και τα βουλεύματα μόλις καταστούν αμετάκλητα. Στα σχετικά δελτία αναγράφονται: α) τα στοιχεία της ταυτότητας του καταδίκου που είναι αναγκαία για την εξατομικεύση του· β) οι καταδικαστικές αποφάσεις για κακούργημα η πλημμέλημα οποιουδήποτε ποινικού δικαστηρίου, με τις κύριες και παρεπόμενες ποινές που έχουν επιβληθεί, καθώς και τα μέτρα ασφαλείας· γ) οι καταδικαστικές αποφάσεις αλλοδαπών δικαστηρίων που ανακοινώθηκαν επίσημα στις αρμόδιες ελληνικές αρχές και αφορούν πράξεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται και από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα η πλημμέλημα· δ) οι αποφάσεις και τα βουλεύματα, με τα οποία απαλλάσσεται ο κατηγορούμενος επειδή δεν είχε ικανότητα καταλογισμού η λόγω έμπρακτης μετάνοιας, με τα ασφαλιστικά μέτρα που τυχόν επιβλήθηκαν από το δικαστήριο· ε) οι αποφάσεις με τις οποίες επιβάλλονται από το δικαστήριο αναμορφωτικά μέτρα η σωφρονιστικός περιορισμός σε ανηλικούς· στ) οι δικαστικές η διοικητικές αποφάσεις που διατάσσουν την απέλαση αλλοδαπών· και ζ) η χρονολογία αποτίσεως της στερητικής της ελευθερίας ποινής, για κακούργημα η για πλημμέλημα που διεπράχθη εκ δόλου, εφόσον είναι ανώτερη από 3 μήνες. Επίσης στο ποινικό μητρώο εγγράφονται η χάρη, η αμνηστία, η παραγραφή της αποφάσεως η της ποινής που επήλθε με ειδικό νόμο, η υπό όρον αναστολή εκτελέσεως της ποινής, η υπό όρον απόλυση από τις φυλακές, η μεταβολή η η άρση του ασφαλιστικού η αναμορφωτικού μέτρου που επιβλήθηκε, καθώς και οι

Ποινικό μητρώο. Φυλή κανονιστικών κυνηγετικών σκυλών.

αποφάσεις που εκδίδονται από το δικαστήριο και ρυθμίζουν τον τρόπο εκτελέσεως περισσότερων αποφάσεων που εκδόθηκαν για το ίδιο η για διαφορετικά εγκλήματα.

Από την υπηρεσία του ποινικού μητρώου εκδίδονται: α) αντίγραφο τύπου Α', στο οποίο καταχωρίζονται όλες ανεξαιρέτως οι εγγραφές του δελτίου ποινικού μητρώου. Το αντίγραφο αυτού του τύπου χορηγείται αποκλειστικώς για δικαστική χρήση στις αρχές που ασκούν ποινική δικαιοδοσία· β) αντίγραφο τύπου Β', στο οποίο καταχωρίζονται οι εγγραφές του ποινικού μητρώου εκτός από: 1) τις καταδίκες με αναστολή εκτελέσεως της ποινής, 2) τις καταδικές που χαρακτηρίστηκαν με μεταγενέστερο νόμο ως μη αξιόποινες η αμνηστεύθηκαν και 3) τις αποφάσεις που επιβάλλουν αναμορφωτικά μέτρα σε ανηλικούς. Το αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου Β' χορηγείται σε όσες αρχές προβλέπονται από τον νόμο και μόνο για τον λόγο που ορίζεται ειδικά· γ) στο απόσπασμα ποινικού μητρώου, τέλος, παρακολουθείται κατά κάποιον τρόπο η χρονική εξέλιξη μετά την καταδικαστική απόφαση και δεν αναγράφονται πλέον σ' αυτό οι καταδίκες μετά την παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος. Το απόσπασμα ποινικού μητρώου χορηγείται μόνο στο πρόσωπο στο οποίο αφορά και μετά από αίτησή του. Ας σημειωθεί ότι, εφόσον δεν υπάρξει άλλη αναστολή στην εφαρμογή των τροποποιημένων διατάξεων περί ποινικού μητρώου κατά τον Ν. 1805/1988, από 1ης Ιανουαρίου 1993 οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο θα εκδίδουν από αυτό μόνον δύο τύπους αντιγράφων, δηλαδή εκείνο της δικαστικής και εκείνο της γενικής χρήσεως.

Τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται μόνον στις ειδικά από τον νόμο οριζόμενες περιπτώσεις, όπως λ.χ., όταν το πρόσωπο στο οποίο αφορά η εγγραφή έχει πεθάνει η έχει συμπληρώσει το 90ό (80ό κατά τον Ν. 1805/1988) έτος της ηλικίας του, η όταν ακυρώθηκε η εξαφανίστηκε κατά νόμιμο τρόπο η εγγεγραμμένη στο ποινικό μητρώο αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι είναι δυνατή η *διόρθωση* των εγγραφών που έχουν γίνει στο ποινικό μητρώο. Προς τούτο, όμως, απαιτείται απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου του τόπου, όπου τηρείται

το ποινικό μητρώο και ύστερα από αίτηση του εισαγγελέως η του ενδιαφερομένου. Τέλος, επισημαίνεται ότι απαγορεύεται στους υπαλλήλους που τηρούν τα δελτία ποινικού μητρώου να προβαίνουν σε οποιαδήποτε *ανακοίνωση* του περιεχομένου τους η να χορηγούν αντίγραφα σε μη προβλεπόμενα από τον νόμο πρόσωπα. Οι σχετικές παραβάσεις διώκονται ποινικά ως πλημμελήματα.

IV ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (III)

Ποινολόγιο, το (αγγλ. *defaulters book*) (Εμπ. Ναυτ.) το σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ποινικού και Πειθαρχικού Κώδικα Εμπορικού Ναυτικού τηρούμενο από τα εμπορικά πλοία θιβάλλιο, στο οποίο καταχωρίζονται οι ποινές που επιβάλλει ο πλοίαρχος σε μέλη του πληρώματος για ναυτικά παραπτώματα που συνέβησαν πάνω στο πλοίο. Οι ποινές που επιβάλλει ο πλοίαρχος είναι η επίπληξη και το πρόστιμο. Κατά των αποφάσεων του πλοίαρχου επιτρέπεται προσωρινή ενώπιον της λιμενικής η προξενικής αρχής, η οποία έχει το δικαίωμα να επικυρώσει, να τροποποιήσει η να άρει την ποινή με απόφαση που καταχωρίζεται στο ποινολόγιο. Τα πρόστιμα αποτελούν έσοδο του ΝΑΤ. Σύμφωνα με τον Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου, το ποινολόγιο αποτελεί ναυτιλιακό έγγραφο του πλοίου. (III)

Ποινολόγιο, το (Στρ.) επίσημο θιβάλλιο τηρούμενο από κάθε μονάδα των ενόπλων δυνάμεων, στο οποίο καταχωρίζονται οι επιβαλλόμενες ποινές του στρατιωτικού προσωπικού. (III)

Ποινιστέτσια, η (Βοτ.) κοινή ονομασία του είδους *Euphorbia pulcherrima*, του γένους *Euphorbia*, που καλλιεργείται ως καλλωπιστικό σε κήπους στις θερμές χώρες και ως καλλωπιστικό σε εσωτερικούς χώρους στις ελαφρώς ψυχρές περιοχές. (III)

Πόιντεο, το (*pointer*) (Ζωολ.) εκλεκτή φυλή κυνηγετικών σκυλών που αναπτύχθηκαν για πρώτη φορά στην Μεγάλη Βρετανία γύρω στο 1650, για να εντοπίζουν λαγούς, και άρχισαν να εκπαιδεύονται στο κυνήγι πουλιών κατά τον 18ο αιώνα. Είναι καλοσχηματισμένα ευκίνητα και ισχυρά σκυλιά, ύψους 58-64 εκατοστών και βάρους 23-27 χιλιγράμμων, με μακρύ ρύγχος, κρεμαστά αυτιά, οξύληκτη ουρά και κοντά, απαλά τρίχματα, συ-